

»Pelastusrengas tarjoaa tuttuun tapaan sekä tiheää jännitystä
että hyvänmielenkirjallisuutta.» - *GÖTEBORGS-POSTEN*

Kristina Ohlsson

PELASTUS- RENGAS

Suomentanut Annamari Typpö

WSOY

Kristina Ohlsson

PELASTUSRENGAS

SUOMENTANUT ANNAMARI TYPPÖ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos

RUOTSINKIELINEN ALKUTEOS

Frälsarkransen

© KRISTINA OHLSSON 2024

PUBLISHED BY AGREEMENT WITH SALOMONSSON AGENCY

SUOMENKIELINEN LAITOS © ANNAMARI TYPPÖ JA WSOY 2025

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

ISBN 978-951-0-50019-4

PAINETTU EU:SSA

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@wsoy.fi

Kesä päättyi samoihin aikoihin, kun helle saapui. Koko kevään oli puhuttu kesästä, joka toisi mukanaan korkeat lämpötilat, lämpimät uimavedet ja kuivan maan. »Osta tuuletin ennen kuin ne loppuvat!» kauppojen mainokset olivat huutaneet, ja kaikki, jotka tunsivat itsensä vähänkin lämpöherkiksi, olivat heti noudattaneet kehotusta.

Myös länsirannikolla.

Hovenäsetin asukkaat olivat tähyilleet odottavin katsein merelle ja odottaneet luvattua lämpöä. Tänä vuonna ei tulisi tavanomaista, järjettömän tuulista tai sateista suvea, vaan luvassa olisi kunnon aurinkokesä.

– Uskon kun näen, epäilyyn taipuvaisimmat olivat sanooneet, mutta niin kauan kuin on elämää on myös toivoa, joten hekin olivat haaveilleet, että kesästä tulisi pitkä ja kuuma.

Ja sitten se kirkkain vuodenaika oli saapunut, mutta kovin lämpö oli jäänyt matkalle. Toisaalta sadekaan ei ollut ollut kovin runsasta. Ei, tämä kesä muistettaisiin leudosta säästä ja pitkistä, valoisista mutta koleista illoista. Kenenkään ei ollut tarvinnut käyttää tuuletinta kotinsa viilentämiseen, mutta illalla yhdeksän jälkeen jokainen oli vetänyt ylleen paksun villapaidan pysyäkseen lämpimänä. Eikä kukaan ollut tyytyväinen saamaansa

satoon. Mansikat kypsyivät liian myöhään ja niitä oli liian vähän, eivätkä herukat ja raparperitkaan kasvaneet kunnolla. Kesä kului puoliväkisin, ja niin kului elämäkin.

Heinäkuu tuli ja meni, ja sitten oli elokuun vuoro. *Silloin* tuli helle. Lempää aurinkoinen sää vaihtui trooppiseen helteeseen, ja Hovenäsetin asukkaat yrittivät ottaa kaiken irti viimeisistä lomapäivistä ennen kuin oli taas aika palata kouluun ja töihin. Pian tulikin jo rapujuhlien aika, ja joka ikisessä ranta-aitassa valmistauduttiin ilakoimaan.

Ja juuri kun kesä veti viimeisiä henkäyksiään, eräs yksinäinen hovenäsetiläissielu alkoi yhtäkkiä tuntea suurta huolta. Huoli kasvoi ahdistukseksi ja ahdistus peloksi. Pelko oli niin voimakas, ettei sitä voinut jättää sikseen. Pian turvattomuuden tunne levisi koko pieneen yhteisöön.

Osa laumasta oli loukkaantunut.

Ja joku oli tehnyt pahaa.

Lämpimät tuulet saivat puut ja pensaat kuiskimaan.

Kuka oli rikkonut Hovenäsetin rauhan?

Ja oliko muita, joilla oli syytä tuntea itsensä uhatuksi?

8. ELOKUUTA

»*Jotain on täytynyt tapahtua*»

Aurinko halusi paistaa suoraan sisään ranta-aitan ikkunasta. Niin se teki aina kun ylipäänsä välitti paistaa, mutta tänään se häiritsi Ove Dahlmania ihan eri tavoin kuin koskaan ennen.

– Pian tässä on kai alettava käyttää aurinkolaseja sisälläkin, hän mutisi itsekseen.

Ranta-aitan lattia narisi hänen painonsa alla.

Ulkona oli kuuma ja sisällä oli kuuma. Ikään kuin missään ei olisi ollut hyvä. Ove liikkui kömpelösti – tai ehkä pikemminkin innokkaasti – kun hän penkoi seinään lyödyissä nauloissa roikkuvia pelastusliivejä. Mihin hemmettiin pienet pelastusliivit olivat kadonneet? Eihän siitä ollut montakaan päivää, kun hänen poikansa ja lapsenlapsensa olivat viimeksi olleet vesillä. Olihan Elinalla kai silloin täytynyt olla pelastusliivit?

Ove siirsi isommat liivit pois tieltä, mutta pieniä liivejä ei vieläkään näkynyt. Hän nielaisi huokauksen. Ärsytys kupli aivan pinnan alla. Liivien oli pakko löytyä, mutta se saisi odottaa lounaan jälkeiseen aikaan. Irma oli lämmittämässä ruokaa, eikä sitä kannattanut syödä kylmänä. Ehkä Irma tietäisi, missä pienet pelastusliivit olivat. Vaimo sai siivotessaan ja tavaroita järjestellessään niin paljon ideoita, että oli lähes mahdotonta

pysyä perässä. Ja sitä paitsi Ovella oli runsaasti aikaa. Iltaan oli vielä monta tuntia.

Hänellä ja Irmalla oli edessään hauska iltapäivä ja ilta. Irma oli luvannut miniälleen Lovisalle leipoa illan rapujuhliin britakakun, ja Ove oli menossa hakemaan Elinaa Kungshamnissa pidetyistä juhlista. Lapsenlapset tulisivat isovanhempien luo vähän myöhemmin, kun rapujuhlat alkaisivat. Oven poika Magnus ja pojan vaimo Lovisa olivat päättäneet, että juhlat vietettäisiin ilman lapsia ja ilmeisesti myös ilman eläkeläisiä.

Se oli fiksu järjestely kaikkien osapuolten kannalta, vaikka Ove tiesi, että Irma olisi halunnut päästä mukaan juhliin. Hän itse jäi mieluummin kotiin – *paljon* mieluummin – mutta kaikkea ei tarvinnut sanoa ääneen.

Hän käveli kotia kohti vakain askelin. Ranta-aitta oli vain kivenheiton päässä heidän talostaan, ja se oli kuulunut heille lähes kolmenkymmenen vuoden ajan. Se oli pitkä aika, johon liittyi paljon muistoja.

– Ove?

Irma kurkisti terassin ovesta, kun hän lähestyi taloa takakautta. Valkoinen puuverhous kimmelsi auringossa. Seinät oli maalattu viimeksi kaksi vuotta sitten. Länsirannikon ilmasto kohteli maalipintaa kovakouraisesti, mutta talo näyttäisi vankalta ja hyväkuntoiselta vielä ainakin viisi tai kuusi vuotta. Niin maalari oli luvannut.

– Paikalla.

Irma nyrpisti huuliaan.

– Mietin vain, mihin sinä katosit. Nyt on ruoka.

Ove ei vastannut.

Heillä oli erilaiset ruoka- ja unirytmit, oli aina ollut. Ja ihan oikeasti: mikä kiire lounaalla muka oli? Eiväthän he mitään

gourmetruokaa olleet ostaneet, hampurilaisia ja ranskalaisia vain. Ja pirttelöt. He olivat hakeneet ne Uddevallan läheltä Torpin kauppakeskuksesta käydessään siellä ostoksilla.

– Ajattelin, että alan leipoa heti, kun olen syönyt, Irma sanoi, kun he menivät keittiöön. – Silloin saan kaiken varmasti ajoissa valmiiksi.

Ove nyökkäsi ääneti.

Irma oli leiponut britakakkua sata kertaa, ja silti hän kuulosti stressaantuneelta. Siinä ei sinänsä ollut mitään epätavallista, hän nautti stressistä. Niin Ove ainakin oli päättellyt: Irma nautti saadessaan tehdä ja suorittaa aikataulujen puristuksessa. Silloin hän tunsu itsensä tarpeelliseksi, ehkä jopa koki olevansa enemmän elossa. Määräaika tarkoitti, että joku odotti häntä.

Ja se näytti sopivan heidän miniälleen oikein hyvin. Hän pyysi mielellään palveluksia. Ove tiesi, että Irma oli huolestunut, kun Magnus oli ilmoittanut, että hän ja Lovisa aikoivat jättää Göteborgin taakseen ja muuttaa Hovenäsetiin, paikkaan, jossa Magnus oli varttunut, mutta johon Lovisalla ei ollut mitään siteitä. Miten he löytäisivät tasapainon sen suhteen, kuinka usein ja tiiviisti he tapaisivat asuessaan niin lähellä toisiaan? Mistä he tietäisivät, milloin heistä tulisi vanhempina turhan tungettelevia?

Ovea se ei ollut huolettanut, eikä myöskään heidän poikaansa.

– Sekä Lovisa että minä haluamme pois suurkaupungista, Magnus oli sanonut. – Se ei sovi meille. Joten meidän pienelle perheellemme tämä on kuin kotiinpaluu. Kaikki muu järjestyy kyllä.

Niin Ovekin oli uskonut. Samalla hän ja Irma olivat nähneet tuttavapiirissään, mihin vanhempien uteliaisuus ja liiallinen

osallistuminen saattoivat johtaa. Huonoja esimerkkejä hyvistä ystävistä, jotka surivat sitä, etteivät saaneet nähdä lapsiaan ja lapsenlapsiaan tarpeeksi usein, oli riittämiin.

– Meille ei käy niin, Ove oli sanonut. Me olemme järkeviä.

Ja ehkä he olivat onnistuneetkin siinä, sillä Ove tunsu, että hänen ja Magnuksen suhde oli spontaani ja luonteva. Vuosien mittaan he olivat löytäneet sopivan verkkaisen tahdin, joka sopi kummallekin.

– Katsotaan, Irma sanoi. – Olen kattanut kaiken valmiiksi.

Ove tutkaili ruokapöytää ja nyökkäsi.

Kyllä vain, kaikki oli paikoillaan.

Niin kuin aina.

– Aloitetaanko? Irma kysyi ja veti tuolinsa esiin.

Ove kiersi pöydän toiselle puolelle ja tarttui vastapäiseen tuoliin. Hän katseli pöydälle katettua ruokaa ja tunsu ruokahalunsa hiipuvan. Niin kävi aina, kun hän oli ryhtymässä johonkin, mitä oli pitkään ikävöinyt. Edessä oli suuri hetki, yksi parhaista vuosiin.

Mutta ensin heidän oli syötävä. Kello lähestyi puolta yhtä, ja Irma tulisi epäluuloiseksi, jos hän ei söisi.

– Ilman muuta, hän sanoi. – Nyt syödään.

Muut asiat voisivat odottaa.

Muut asiat ehtisi kyllä hoitaa.

Tärkeintä oli, ettei Irma tiennyt hänen suunnitelmistaan, siitä mitä hän aikoi tehdä.

Ove hymyili.

Edessä olevasta illasta tulisi yksi parhaista. Mutta vain hänelle.

– **O**tatko snapsin?
Henrikin äänestä huokui tasapuolisesti ilkkurisuutta ja odotusta.

August kohotti katseensa mansikkakakusta, jota oli koristelemassa, ja katsoi parasta ystäväänsä. Kello tulisi kohta viisi, ja ulkona oli yli kaksikymmentäviisi astetta lämmintä.

– Otan mielihyvin snapsin vähän myöhemmin ranta-aitassa ennen kuin vieraat tulevat, hän sanoi. – Nyt ottaisin mieluummin vain vettä. Täällä on pirun kuuma.

Henrik virnisti.

– Anteeksi, en ole ihan perillä siitä, miten toimia, hän sanoi.
– En ole koskaan ennen ollut oikeissa rapujuhlista.

– Muistaakseni olemme käyneet yhdessä ainakin kymmenissä rapujuhlista, August sanoi.

Henrik pudisti päätään.

– Se oli vain kuivaharjoittelua, hän sanoi. – Tukholmassa ei ole oikeita rapujuhlita. Niitä on vain täällä, missä on oikeita rapuja.

August hymyili.

Harva oli kärsinyt hänen muutostaan länsirannikolle enemmän kuin Henrik, joka asui edelleen Tukholmassa. Oli kulunut

kaksi vuotta siitä, kun August oli jättänyt taakseen elämänsä pääkaupunkilaispankkiirina ja ryhtynyt toteuttamaan unelmaansa käytettyjen tavaroiden kaupasta Kungshamnissa, vain kolmen kilometrin päässä Hovenäsetistä, jonne hän oli asettunut asumaan. Lapsuusmuistot ajalta, jolloin hänen isovanhemmillaan oli ollut kesämökki Hovenäsetissä, olivat saaneet hänet valitsemaan juuri tämän paikan uudeksi kodikseen. Kaikki muukin oli loksahtanut kohdalleen henkeäsalpaavan nopeasti. Hän oli jopa tavannut elämänsä rakkauden vain muutama viikko muuton jälkeen.

Maria.

He asuivat viehättävässä talossa maailmankaikkeuden romanttisimmassa osoitteessa: Kärleksvägenillä. Rakkautta Rakkaudentiellä – olisiko enää paremmin voinut ollakaan. Helmi-kuussa heistä oli tullut pienen tytön vanhempia, ja siitä lähtien August oli elänyt eräänlaisessa onnenkuplassa.

Hän oli rakastunut, ja hän oli isä. Ja hänellä oli Tukholmassa asuva ystävä, joka tuli vierailulle hänen paratiisiinsa aina kun pystyi.

– Hauskaa, että pidät rapujuhlia jonkinlaisena harvinaislaatuksena tilaisuutena, August sanoi ja käänsi katseensa tytäreensä Sofiaan, joka istui syöttötuolissa keittiösaarekkeen toisella puolella.

Isoin asia, joka hänelle oli koskaan tapahtunut. Tärkein ja hauskin. Ja mullistavin. Hänen vauvakuumeensa oli noussut tyhjästä ja iskenyt täydellä voimalla, kun hänen vanhempansa olivat kuolleet ja hän oli rakastunut Mariaan. Maria oli tullut raskaaksi aikaisemmin kuin he olivat suunnitelleet – lähinnä siksi, etteivät he olleet oikeastaan tehneet minkäänlaisia suunnitelmia – mutta kun raskaus oli tosiasia, kumpikaan heistä ei ollut ajatellutkaan sen keskeyttämistä.

Sofia seurasi keskittyneesti Augustin jokaista liikettä.

– Huh miten valikoiva kummisetä sinulla on, August sanoi pehmeällä äänellä.

Sofian pyöreät kasvot puhkesivat leveään, lähes hampaattoomaan hymyyn.

– Uhhhhh, hän sanoi.

– Uhhhhh, August toisti nauraen. – Kuulitko, Henrik? Sofia on samaa mieltä!

Henrik tukahdutti huokauksensa, käveli päättäväisesti Sofian luo ja nosti hänet syöttötuolista.

– Älä kuuntele isääsi, kun hän irvailee, Henrik sanoi ja suukotti tyttöä päälle. – Jonain päivänä, kun olen opettanut sinulle kaiken, minkä tiedän ja osaan, elämäsi on niin kiehtovaa, että käyt vain kaikkein siisteimmissä bileissä ja viittaat muille kintaalla.

August nauroi ja pudotti vahingossa mittakupin lattialle.

– Opetat hänelle kaiken, minkä tiedät ja osaat? Ei helvetissä, et varmasti opeta häntä tekemään töitä kahdeksaakymmentä tuntia viikossa.

Henrikin silmät tuikkivat.

– Luuletko voivasi estää, hän sanoi ja vinkkasi silmää.

August naurahti jälleen ja kumartui poimimaan mittakupin lattialta. Kun hän kurottautui sitä kohti, hän piti toista kättä paitansa rintataskua vasten, jottei sormus putoaisi.

Kolme kokonaista päivää sormus oli ollut taskussa.

Kolme kokonaista päivää oli kulunut ilman, että August oli saanut kosittua Mariaa.

Miehestä, joka ei koskaan pelännyt mitään, oli yhtäkkiä tullut maailman suurin pelkuri. Sillä vaikka hän itse ei ollut koskaan ollut naimisissa, Maria oli ollut aviossa yli kymme-

nen vuotta. Miehen kanssa, joka oli hakannut hänet henkijieveriin.

– Minä rakastan meitä, August, Maria tapasi sanoa. – Rakastan sitä, mitä meillä on ja millaista elämämme on. Haluan elää näin koko loppuelämäni.

August ymmärsi tämän tarkoittavan, että Maria oli onnellinen, että hänelle riitti se, mitä heillä oli, eikä avioliitto toisi siihen mitään lisää.

Ehkä hän ei halua naimisiin, August ajatteli. Ehkä hän ei usko, että minä haluan.

Henrik istutti Sofian takaisin syöttötuoliin.

– Katsotaan, kun isä tekee kakun valmiiksi, niin pääsemme aloittamaan aikuisten aktiviteetit, hän sanoi.

August vastasi pyöräyttämällä silmiään.

– Olet parantumaton, hän sanoi.

– Ja sinä käytät aikaa outoihin asioihin, kuten kakkuihin, kun sinun pitäisi keskittyä alkoholiin, Henrik vastasi. – Milloin lapsenvahti tulee?

– Meillä ei ole tänään lapsenvahtia. Sofia tulee mukaan rapujuhliin.

Hän ei maininnut, että he olivat yrittäneet useaan otteeseen löytää lapsenvahtia jälkikasvulleen. He olivat kysyneet muun muassa Marian äitiä, mutta tällä oli ollut jo muita suunnitelmia. Tai ehkä hän olisi halunnut mieluummin tulla itsekin rapujuhliin ja oli sanonut siksi ei. August ei voinut olla asiasta täysin varma.

– Ettekö te voi soittaa sille lapsenlikalle, jota yleensä käytätte? Henrik kysyi, aivan kuin August ja Maria eivät olisi jo ajatelleet sitä. – Sille, joka oli täällä muutama tunti sitten?

– Lucas ei pääse, August sanoi. – Hänen vanhemmillaan on omat rapujuhlat, ja Lucas ja hänen pikkusiskonsa viettävät koti-

iltaa isovanhempiansa luona. Äläkä kutsu Lucasia lapsenlikaksi, jooko.

Lucas oli heidän neljätoistavuotias naapurinsa, joka kesälomalla auttoi muutamana päivänä viikossa hoitamalla Sofiaa kaupassa samalla, kun August palveli asiakkaita. Maria oli lopettanut vanhempainvapaansa ja palannut poliisin työhönsä odotettua aikaisemmin, ja toukokuusta lähtien August oli hoitanut Sofiaa päivisin. Aiemmin päivällä Lucas oli vienyt Sofian pitkälle kävelylle, jotta August, Maria ja Henrik saivat valmistella juhlia rauhassa. Siitä oli ollut iso apu.

Sormus painoi paidan rintataskussa, kun August mietti, miten hän ja Maria olivat porhaltaneet ympäri taloa iltaa valmistellen. August kantoi sormusta mukanaan, jotta hän voisi esittää kosintansa heti sopivan tilaisuuden tullen. Hänelle ei ollut tullut mieleenkään, että olisi voinut itse auttaa kohtaloa. Hän ajatteli tietävänsä kyllä, kun aika olisi oikea. Siksi sormus oli pidettävä joka hetki käsillä.

Kännykän terävä soittoaani kaikui keittiössä.

August kuivasi nopeasti kätensä ja vastasi.

– Strindberg.

Langan toisesta päästä kuului iäkkään naisen ääni.

– August Strindberg? Hyvä, soitan niistä vanhoista tietokoneista, joita te keräätte köyhille.

August oli vähällä puhauttaa ääneen. Nainen oli toki oikeassa siinä, että hän oli alkanut kerätä liikkeeseensä tietokoneita ja matkapuhelimia, jotka eivät enää olleet käytössä, mutta hän ei olisi koskaan ilmaissut asiaansa sillä tavalla kuin nainen teki. Köyhille.

– Hienoa, hän sanoi. – Keräyksen tavoitteena on tukea koululaisia, joiden vanhemmilla ei ole mahdollisuutta ostaa omaa tietokonetta tai älypuhelinia, ja...

– Niinhän minä juuri sanoin, nainen keskeytti.

Henrik katseli Augustia huvittunut ilme kasvoillaan, kun tämä yritti ohjata keskustelua kunnioittavampaan suuntaan, mutta ei halunnut pelästyttää soittajaa tiehensä. Augustin keräys oli herättänyt paljon huomiota ja johtanut siihen, että samanlaisia keräyksiä oli järjestetty myös muualla maassa. Vaikka hanke oli ollut käynnissä vasta runsaat kuusi viikkoa, hän oli kerännyt jo yli kahdeksankymmentä puhelinta ja tietokonetta.

August päätti keskustelun pyytämällä naista tuomaan tavaransa liikkeeseen ja keskittyi sitten uudelleen kakkuun, joka oli tarkoitus koristella suurilla punaisilla mansikoilla. Hän tarvitsi lisää kermaa sen viimeistelyyn, ja se oli yksi niistä monista asioista, joita Maria oli pyöräillyt ostamaan. Pohjat oli leivottu Augustin äidin kolmen lasin ohjeen mukaan, ja sitten hän oli valmistanut vaniljakreemin Marian äidiltä saamallaan ohjeella. Kreemi oli herkullisen kiiltävää ja maustettu hyppysellisellä sitruunankuorta. Sen rakenne oli täydellinen. Mansikat hän oli poiminut itse puutarhasta, ne olivat penkin viimeiset, tai ainoat. Sato oli alkanut kypsyä vasta viime viikolla.

Luja koputus ulko-oveen keskeytti kaikki ajatukset ja liikkeet.

August ehti tuskin nostaa katseensa, kun Lucas jo ilmestyi keittiöön. Maria oli ilmeisesti unohtanut lukita oven perässään kauppaan lähtiessään.

– Mitä on tapahtunut?

Sanat valuivat ulos Augustin suusta heti, kun ne olivat muodostuneet hänen päässään. Jokin nimittäin oli ehdottomasti pielessä, sen näki koko Lucasin olemuksesta.

Teini-ikäisen finniset posket hehkuivat ja äänenmurroksesta heittelevä ääni värisi, kun hän vastasi:

– Isä pyysi minua etsimään isoäitiä ja isoisää. Mutta kukaan, jolta olen kysynyt, ei ole nähnyt heitä. Ajattelin, että sinä olisit saattanut... että oletko sinä... Oletko sinä? Oletko nähnyt heitä?

August rypisti otsaansa. Hän tiesi, että Lucasin isovanhempien nimet olivat Irma ja Ove, ja hän tiesi myös, missä he asuivat, mutta ei paljon muuta.

– Tänäänkö?

Lucas näytti hermostuneelta.

– Joo. Tai äsken. Tavallaan.

August pudisti päätään.

– En, hän vastasi. En ole. Miksi...

Teini-ikäinen ääni keskeytti hänet.

– He ovat kadonneet. Isä sanoi, että he ovat kadonneet.

»Ohlssonin ehtymätön mielikuvitus on kuin ikiliikkuja, joka marssittaa esiin odottamattomia henkilöhahmoja, tapahtumia ja käänteitä ällistyttävän viihdyttävässä paketissa.»

- KAPPAKT

Heinäkuinen lämpö hellii Hovenäsetin pikkukylää, ja ravustuskausi on alkanut. August Strindbergin hartain toive on toteutunut, ja hänestä on tullut pienen tytön isä. Tummat pilvet kerääntyvät kesätaivaalle, kun rikostutkija Maria Martinsson palaa äitiyslomalta ja ryhtyy tutkimaan myrkytetyn opettajapariskunnan tapausta. Samaan aikaan menneisyys kolkuttaa Augustin oveen, eikä hänen käsityksensä omasta lapsuudenperheestään ole enää koskaan ennallaan.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-50019-4

Alkuperäispäällys: Maria Sundberg/Art by Sundberg
Päälluksen kuvat: Roine Magnusson/Johnér. Adobe Stock.